

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Szterényi József Jr.*

Cím: *A főváros pénzügyei*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Osztályozás

Tárgy *389.6*

Hely

Idő

"1924"

Személy

A főváros pénzügyei.

Írta: *Báró Szterényi József.*

Ugy látszik, hogy a főváros tanácsa nagy tervekkel foglalkozik. Rendbe akarja hozni Budapest pénzügyi helyzetét. Erről csak nemrég hangzott el a nemzgyűlésen az új városi házi uralom többségének vezetője és hívei részéről az a dicsekvés, hogy a régi uralommal szemben deficitmentesen gazdálkodtak. A kormánybiztos és a tanács reagál erre és sürgősen szanálándónak tartja a főváros pénzügyeit. Ennek érdekében elmentek még sürgősebben Bécsbe, hogy tanulmányozzák az ottani városi adóviszonyokat. Ezt a rendkívüli sürgősséget az a rendkívüli körülmény indokolná, hogy a közgyűlési tanácsülés napirendjén új adóakra vonatkozó javaslatok vannak. Egyszer már levette a kormánybiztos ezeket a javaslatokat a napirendről, most, úgy látszik, újból oda kerülnek, annyira rendben vannak a főváros pénzügyei.

A kormánybiztost hivatalbalépése alkalmával ezen a helyen melegen köszöntöttem. Nem sokan követték ezt a példámot. Én bizalommal fogadtam elfogulatlanságról tanuskodott beköszöntőjét és ma is állom a részére előlegezett bizalmat. Eddigi működésével nem szolgáltatott okot az ellenkezőre. Nem veheti tehát gáncsvetésnek komoly figyelmeztetéseimet. Három elvi jelentőségű észrevételem van. Az egyik a tervezett új adóelosztás törvényességére vonatkozik. A másik a példára, melyet okulásunkra elmondtak. A harmadik a pénzügyi gazdálkodás módszerét illeti. A főváros tanácsának közgyűlést pótló hatáskörében sincs meg a joga az eddigi adórendszert megváltoztatni. A kérdés etikai oldaláról nem is szólok. Az autonómia felfüggesztése a fővárosnál szükséges volt. Eddig rendben van a jog. De az autonómia felfüggesztése csak át-

meneti állapot lehet, amíg megvan az alapja normális, törvényes állapot helyreállíthatására. Felfüggesztett autonómia egyértelmű a diktatúrával. Az pedig, hogy egy ember gyakorolja-e azt, vagy pedig testület, nem változtat a dolog lényegén. Diktatúrával lehet törvényeket oktrojálni, de ezek nem válnak azáltal törvényessé. A fővárosi új törvényjavaslat nemzetgyűlési tárgyalása során a legilletékesebb tényszerű, a belügyminiszter, jelentette ki ismételtén, hogy az nem fővárosi törvény, hanem csak szabályozása a választójognak. Választójogi törvény pedig nem lehet jogforrás adótörvényhozás számára, még ha csak az adók helyesebb megosztásáról is van szó. Törvényességi szempontból emelek tehát kifogást az ellen, hogy a közgyűlést pótló tanácsülés új adókat hozzon, vagy új adórendszert alkosson. Ha mégis megtenné, akkor gondoskodnia kell a polgárságnak e határozat tömeges megfeleltetéséről egészen a közigazgatási bíróságig. Nem szabad megengedni, hogy minden jog, törvény, etika egyszerű hatalmi eszközzé, súlyszíjsékké. Ez forradalmi mentalitás, melyből már egyszer ki kell kászolódnunk. Az a kérésem tehát a kormánybiztos urhoz, hogy ne engedje a tanácsot erre a tételre lépni. Második figyel-

meztetésem arra a példára vonatkozik, mely a főváros lakosságának okulására szolgáljon. Ehhez azonban tudni kell, hogy Bécs szociáldemokrata uralom alatt van. Ez nem akarja azt jelenteni, hogy a szociáldemokratáktól nem lehet, vagy nem szabad tanulni. Sőt, ami jó azok szervezetében és működésében van, ha a köz érdekében megfelelő, azt követni kell. Már pedig annak a rendszernek Budapestre való alkalmazását nem ajánlhatnám, mert amilyen tetszetős általában, annyira kockázatos lenne alkalmazásában. A kormánybiztos ur siet is korrigáló nyilatkozatában kijelenteni, hogy maga állana elsősorban ellent annak, hogy az nálunk megkísérítség. Ezt megnyugtatósnak vesszük, mert első nyilatkozata után bizony-bizony féltő volt, hogy azok a bécsi városi adónumerusok bűverővel hatottak rá.

Harmadik figyelmeztetésem a főváros által továbbra is követni látszó gazdálkodási módszerre vonatkozik. Ugyanaz, mint amelyet az állam és főváros eddig követtek. Ugyanaz, melyet az állami szolgáltatásokban és a városi üzemekben tapasztalhattunk. Láttuk, hogy hova vezetett. Amaz a pénzügyi tönkhöz, ez a drágaság szinte mérhetetlen fokozásához, melyben mindig előljárt az állam és a főváros. Az

Bm

(Hely)

1924. 11. 19.

(Idő)

(Köt. v. füz.)